

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary) (ฉบับปรับปรุง) การติดตามสภาวะการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบ การพัฒนาครูที่สนองตอบสภาวะการณ์และปัญหาในการทำงานของครู

การดำเนินการโครงการติดตามสภาวะการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่สนองตอบสภาวะการณ์และปัญหาในการทำงานของครู มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาวะการทำงานทัศนคติและพฤติกรรมในวิชาชีพของครูรายจังหวัด และเพื่อให้ข้อมูลเชิงเฝ้าระวังและข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพครูแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจจากแบบสอบถามได้รับการตอบกลับจำนวน 974 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.15 ของโรงเรียนทั้งหมด สามารถเก็บรวบรวมครูได้ทั้งหมด 6,875 คน และผู้บริหารอีกจำนวน 831 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและครู 4 ภาค และดำเนินการทดลองรูปแบบการพัฒนาครู สามารถสรุปสภาวะการณ์ครูตามตัวชี้วัดได้ดังนี้

จากการสำรวจพบว่า ครูมีภาระงานสอนมากเฉลี่ยคนละ 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีครูบางคนได้สอนทุกวิชาใน 8 กลุ่มสาระ และได้สอนกิจกรรมเสริมทั้งลูกเสือ เนตรนารี และกิจกรรมการแนะแนว รวมแล้วสูงสุดถึง 10 วิชา นอกจากนี้ครูมีภาระงานด้านธุรการ เช่น การเงิน พัสดุ การทำข้อมูลต่างๆ เฉลี่ย 1.5 ตำแหน่ง และครูมีงานด้านชุมชน เช่น เป็นที่ปรึกษาของหมู่บ้าน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 0.27 ตำแหน่ง ครูขาดสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบ ร้อยละ 47.60 ส่วนผู้บริหารไม่สามารถเข้าโรงเรียนได้อย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ ร้อยละ 64.30 สาเหตุของการที่ไม่สามารถเข้าสอนได้ตามปกติอันเนื่องมาจากการติดประชุมภายในโรงเรียนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.50 ส่วนผู้บริหารนั้นเนื่องจากติดประชุมภายนอกโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 76.20 ซึ่งครูและผู้บริหารส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 96.40 และ 98.60 เห็นด้วยในการที่กระทรวงศึกษาธิการจัดสรรอัตราเจ้าหน้าที่ธุรการ การเงินมาแบ่งเบาภาระเรื่องงานธุรการ สารบรรณ การเงินหรืองานอื่นๆ ในโรงเรียน โดยที่ครูก็ยินดีให้กระทรวงศึกษาธิการติดตามและประเมินการทำงานได้อย่างเข้มข้นมากขึ้น ส่วนด้านหนี้สินนั้นครูและผู้บริหารประมาณร้อยละ 76.50 และ 83.90 มีบ้านและรถยนต์เป็นของตนเอง โดยครูร้อยละ 65.50 และผู้บริหารร้อยละ 73.8 ยังคงมีภาระหนี้สินและยังคงต้องผ่อนชำระประมาณร้อยละ 25.32 ของเงินเดือน และผู้บริหารประมาณ ร้อยละ 26.21 ของเงินเดือน โดยเฉลี่ยครูและผู้บริหารร้อยละ 70 ที่ไม่มีรายได้เสริมนอกเหนือจากเงินเดือนปกติ ส่วนทัศนคติต่อวิชาชีพครูพบว่าครูร้อยละ 48.50 และผู้บริหารร้อยละ 34.50 อยากเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่นและถ้ามีโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด (Early Retirement) ครูมีความสนใจจะเข้าร่วมประมาณร้อยละ 61.60 ส่วนผู้บริหารสนใจเข้าร่วมร้อยละ 43.50

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary) (ฉบับปรับปรุง)
การติดตามสภาวะการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครู
ที่สนองตอบสภาวะการณ์และปัญหาในการทำงานของครู

ส่วนปัญหาด้านการเรียนการสอนนั้นมีปัญหาไม่มากนัก แต่ในด้านปัญหาพฤติกรรมผู้เรียนนั้นพบว่าครูและผู้บริหารเป็นห่วงมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เรื่องการมีพื้นฐานความรู้อ่อน ความไม่มีวินัยและความก้าวร้าวตามลำดับ ส่วนในด้านการบริหารนั้นครูมีความพึงพอใจในเรื่องการทำงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ของผู้บริหารมากที่สุดร้อยละ 69.90 ในขณะที่ด้านการมีความสุขในการทำงานร่วมกับผู้บริหารมีระดับความพึงพอใจต่ำสุด โดยครูร้อยละ 49.40 และผู้บริหารร้อยละ 58.30 เห็นด้วยกับหลักการในการโอนโรงเรียนไปสังกัดองค์กรท้องถิ่น และมั่นใจในความพร้อมขององค์กรท้องถิ่นในการรับโอนโรงเรียนไปดูแล ครูร้อยละ 52.50 และผู้บริหารร้อยละ 57.10 สำหรับการพัฒนางานวิชาชีพครู ร้อยละ 92 เคยได้รับการฝึกอบรมมาใน 1 รอบปี โดยร้อยละ 91.70 เป็นการอบรมที่ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้กำหนดหัวข้อเองหัวข้อจะถูกกำหนดโดยต้นสังกัด เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) สำหรับปัญหาที่พบในการเข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านมา ครูมีความสนใจในการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการมากถึงร้อยละ 87 และครูต้องการได้รับการฝึกอบรมจากวิทยากรอิสระมากที่สุด

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมมนาระดมความคิดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับภาค รวม 4 ภาค ได้ข้อมูลยืนยันและรูปแบบการพัฒนาครูไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือรูปแบบการอบรมปฏิบัติการที่มีความต่อเนื่องและใช้ปัญหาการเรียนการสอนที่ครูประสบอยู่เป็นตัวตั้ง ทั้งนี้โดยครูส่วนใหญ่ต้องการรูปแบบการพัฒนาที่ไม่ทำให้ครูต้องทิ้งงานสอนปกติมากเกินไป และต้องการรูปแบบพัฒนาจากหน่วยบริการหรือวิทยากรที่เข้าถึงหน่วยงาน สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาได้บ่อยครั้งและสามารถมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มครูได้อย่างต่อเนื่อง

